

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

VERENIGDE VERGADERING VAN DE AFDELINGEN

Zitting van 21 september 1972

Aanwezig : De [REDACTED], voorzitter

De [REDACTED] ondervoorzitter

Nederlandse afdeling : De [REDACTED] en

[REDACTED] vaste leden

De [REDACTED] plaatsvervangend lid

Franse afdeling : De [REDACTED] vaste leden

De [REDACTED] plaatsvervangend lid

Secretarissen : De [REDACTED] inspecteur-generaal

De [REDACTED] adviseur

Nr. 3347/I/P

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht,

Bij brief van 19 november 1971 heeft de Minister van Sociale Voorzorg de Commissie om advies verzocht, ingevolge een verzoek dat door het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering werd ingediend betreffende de volgende vragen :

- 1) Is artikel 52, § 1, van de op 18 juli 1966 samengevatte wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken van toepassing op de bijdragebons van de Ziekte- en Invaliditeitsverzekering ?
- 2) Mog het R.I.Z.I.V. weigeren bijdragebons af te leveren aan een werkgever, die er vraagt in een andere taal dan de taal van de streek waar zijn exploitatiezetel is gevestigd ?

- 3) Mag het R.I.Z.I.V. tweetalige bijdragebons drukken ?
- 4) Zijn de bepalingen van artikel 52, § 1, ook van toepassing wanneer het een particulier betreft, die als werkgever huispersoneel in dienst neemt ? De bepalingen van artikel 52, § 1, zijn, zo men de tekst letterlijk opvat, slechts toepasselijk op bedrijven. Indien het antwoord ontkennend is, welk taalstelsel moet dan worden toegepast?

Op grond van de art. 60, §1 en 61 §§ 2 en 5 van de op 18 juli 1966 samengevatte wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, heeft de verenigde vergadering van de V.C.T. ter zitting van 21 september 1972 die aangelegenheid onderzocht en het volgende advies uitgebracht :

Om aanspraak te kunnen maken op de voordelen van de prestaties voorgeschreven in het kader van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte Ziekte- en Invaliditeitsverzekering moeten de gerechtigden door het inleveren van bijdragebescheiden aan de verzekeringsinstelling waarbij zij zijn aangesloten bewijzen dat de vereiste bijdragen werden betaald (art. 63).

Artikel 195 van het koninklijk besluit van 4 november 1963 tot uitvoering van de hierboven aangehaalde wet van 9 augustus 1963, bepaalt dat de werkgever de bijdragebon aan de werknemer binnen een maand uitreikt.

Artikel 201 van hetzelfde koninklijk besluit bepaalt dat de bijdragebon door de gerechtigde moet worden afgegeven aan zijn verzekeringsinstelling.

Artikel 64 van bovenvernoemde wet van 9 augustus 1963 geeft de Koning de opdracht te omschrijven wat onder bijdragebescheiden wordt verstaan; het model van die bescheiden wordt door de Minister van Sociale Voorzorg vastgesteld.

Het kwestieuze model werd bij ministerieel besluit van 18 juni 1964 (B.S. van 2 juli 1964) vastgesteld.

De voorschriften van de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, opgemaakt voor de werkgevers, vermelden dat de bijdragebons, met uitsluiting van elk ander organisme, worden verkocht door het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering. De bestelling moet naast het aantal eveneens de taal vermelden waarin de bons moeten worden opgesteld.

De Commissie heeft bij eenparigheid van stemmen geoordeeld dat :

- 1) de bijdragebons voor de ziekteverzekering enerzijds documenten zijn die bij de wet zijn opgelegd en anderzijds documenten bestemd voor de werknemers. Onder akten en bescheiden bestemd voor het personeel moeten akten en bescheiden worden verstaan die het personeel of een personeelslid aanbelangen (cfr. advies van de V.C.T., Nederlandse afdeling, nr. 1511/B van 30 juni 1966). In het advies nr. 8000 van 13 juni 1967 van de Nederlandse afdeling, wordt gepreciseerd dat "de akten en bescheiden die bij de sociale wetgeving zijn voorgeschreven ten gunste van het personeel of van een personeelslid, in die categorie thuishoren. Daar de bijdragebons van het R.I.Z.I.V. documenten zijn bestemd voor het personeel en opgelegd bij de wet en bij de reglementen, vallen zij bijgevolg onder de toepassing van artikel 52, §1 der S.W.T. (advies nr. 1541 van de Nederlandse afdeling van 20 september 1966).

- 2) Gelet op wat voorafgaat, behoort "het R.I.Z.I.V. de bijdragebons dus uit te reiken in de taal van het gebied waar de exploitatiezetel van het bedrijf is gevestigd. In meerdere adviezen, onder meer nr. 80 van 18 maart 1965, nr. 792 van 15 juni 1965 en nr. 104/105, nr. 104/903/973 van 6 mei 1965, heeft de Commissie het begrip exploitatiezetel nader omschreven. Naar luid van het voornoemde artikel 52, §2 mag anderzijds bij het officiële document een vertaling worden gevoegd, zo de samenstelling van het personeel zulks rechtvaardigt. De vraag is nu, of de werkgever die ertoe wordt gebracht vertalingen uit te reiken wanneer de samenstelling van het personeel zulks rechtvaardigt, zelf die vertalingen moet opstellen of eventueel aan het R.I.Z.I.V. bons in de andere taal mag vragen, waarop de vermelding "vertaling" zou worden aangebracht. In die laatste veronderstelling, ware het uiteraard passend dat het R.I.Z.I.V. de nodige maatregelen trof om de toepassing van de wet niet in het gedrang te brengen.

- 3) Naar luid van artikel 52, § 1 der S.W.T." stellen de bedrijven in Brussel-Hoofdstad die bescheiden in het Nederlands wanneer zij bestemd zijn voor het nederlandsprekend personeel en in het Frans wanneer zij bestemd zijn voor het franssprekend personeel. Bijgevolg mag het R.I.Z.I.V. geen tweetalige bijdragebons drukken maar moet zij aan de bedrijven waarvan de exploitatiezetel in Brussel-Hoofdstad is gevestigd, ééntalig Franse en ééntalig Nederlandse bons verzenden, naar gelang van de aanvraag van de werkgever. Hij is het die ze moet verdelen volgens de taalgroep waartoe elke werknemer die hij terwerkstelt, behoort.
- 4) Bij vier stemmen van de Nederlandse en drie stemmen van de Franse afdeling tegen één stem van de Nederlandse afdeling en éénstem van de Franse, heeft de Commissie op de vierde vraag het volgende antwoord verstrekt :

Aangezien de bijdragebons akten en documenten zijn die zijn voorgeschreven bij de wet en de reglementen en bestemd zijn voor het personeel, in de betekenis van art. 52 der S.W.T., vallen alle werkgevers die er krachtens de sociale wetgeving aan hun personeel moeten uitreiken, onder de toepassing van het voornoemde artikel.

Immers, door in de taalwetgeving de bepalingen betreffende de documenten bestemd voor het personeel in te voeren, is de wetgever tegemoet gekomen aan overwegingen van sociale aard, met name het doelmatig beschermen van het bedienden- en werkliedenpersoneel in het vlak van de taal. Door uitdrukkelijk de nijverheids-, handels- en financiebedrijven te vermelden, heeft hij bedoeld op het "plerumque fit", met name de voornaamste organismen die gewoonlijk loon- of weddetrekkend personeel in dienst hebben. Het is echter ook duidelijk dat de wetgever in de arbeiderswereld geen discriminatie heeft willen tot stand brengen door niet in een even voordelige behandeling of in de bescherming te voorzien van werknemers als huispersoneel, landbouwarbeiders of al het andere personeel dat afhankelijk van andere fysieke of rechtspersonen dan de bij artikel 52 uitdrukkelijk bedoelde bedrijven.

In verband met de sociale bekommernissen van de wetgever van 1963, staat in het verslag de Stexhe het volgende te lezen (Stuk. Senaat - nr. 304 - Zittijd 1962 - 1963 - p. 11) :

"Aan de in de aanhef van dit hoofdstuk vermelde algemene opmerkingen, menen wij de volgende bedenkingen te mogen toevoegen :

1. Bedrijven hebben van de wet administratieve taken van maatschappelijke aard gekregen, die zij uit naam van het algemeen belang moeten vervullen, als daar zijn het uitreiken van bescheiden betreffende de maatschappelijke zekerheid enz.
2. In verscheidene wetten en besluiten zijn reeds maatregelen op het gebied van taalgebruik en sociale betrekkingen voorgeschreven - en niemand heeft de grondwettelijkheid daarvan betwist -, als daar zijn de wetten en besluiten betreffende de maatregelen inzake gezondheid en veiligheid van de arbeiders, gezonde toestand van de werkruimten, de wet van 31 december 1958 op de gedelegeerden van de werklieden bij de mijninspectie : hun doelstellingen zouden niet bereikt worden indien de orders, berichten, raadgevingen niet opgesteld zijn in de taal die de betrokkenen begrijpen, d.w.z. normaal de streektaal.
3. Voorts betrekken de wet van 20 september 1948 op de organisatie van het bedrijfsleven en talrijke andere wettelijke of reglementaire bepalingen de arbeiders en de bedienden nauwer bij het leven van de ondernemingen : zij hebben met name het recht kennis te nemen van bepaalde sociale documenten : ook te dezer zake zouden die bepalingen nutteloos zijn, indien die documenten waren opgesteld in een taal die niet de hunne is (cfr. bijvoorbeeld de koninklijke besluiten tot oprichting van onderscheidene beroepsraden - bijlage bij het advies van de Raad van State, blz. 61).

Bovendien mag in herinnering worden gebracht dat in het kader van de huidige sociale betrekkingen reeds voorzieningen hadden kunnen worden genomen ter vergemakkelijking van het wederzijds begrip, met name door de ondernemingsraden en de paritaire comité's."

Deze overwegingen tonen ten overvloede aan dat de bekommernissen van de wetgever van algemene aard waren en niet tot een gedeelte van de werknemers beperkt bleven.

Een lid van de Franse afdeling en een lid van de Nederlandse afdeling hebben die zienswijze evenwel niet gedeeld.

Op grond van de wetsbepalingen betreffende de private bedrijven, van de parlementaire werkzaamheden en van de rechtspraak van de Commissie die sinds 1964 constant is gebleven, hebben die twee leden geoordeeld dat artikel 52 niet toepasselijk was op een gewone particulier die als dusdanig huispersoneel tewerkstelt.

1. Wetsbepalingen.

Tal van bepalingen van de S.W.T. stellen vast welke verplichtingen de private bedrijven inzake taalgebruik moeten naleven. Het zijn inzonderheid de artikels 19, 25 en 41, § 2, enerzijds en artikel 52, anderzijds.

De eerste drie artikels behelzen zonder nadere bepaling de "private bedrijven" die in feite met particulieren worden gelijkgesteld, ofschoon aan de openbare diensten die ermee corresponderen bepaalde taalverplichtingen worden opgelegd wanneer het bedrijf is gevestigd in een gemeente zonder speciale regeling uit een homogeen gebied. Al de private bedrijven worden dus hier bedoeld.

Van zijn kant blijft artikel 52 uitdrukkelijk beperkt tot de nijverheids-, handels- en financiebedrijven waaraan het zeer strikte taalverplichtingen oplegt in verband met de bescheiden voorgeschreven bij de wet en bij de reglementen en met die bestemd voor het personeel.

Die tekst is duidelijk en het ligt voor de hand dat gewone particulieren aan de toepassing van het voornoemde artikel ontsnappen, zelfs wanneer zij als werkgevers van huispersoneel zijn onderworpen aan zekere bepalingen van de sociale wetgeving : de verplichtingen die hun inzake sociale aangelegenheden worden opgelegd, hebben overigens geen uitstaans met de taalwetgeving.

Ten andere, indien de wetgever van 1963 elke werkgever had willen bedoelen, had hij zulks gewoon moeten zeggen, in plaats van de toepassing van artikel 52 te beperken tot de nijverheids-, handels- en financiebedrijven.

2. Parlementaire werkzaamheden van de wet van 2 augustus 1963.

Het onderwerpen van de private bedrijven aan de taalwetgeving heeft, in de loop van de parlementaire werkzaamheden, het voorwerp uitgemaakt van tal van besprekingen en van verscheidene amendementen.

Het oorspronkelijke ontwerp dat door de regering werd overgelegd, omvatte geen enkele bepaling op dat stuk.

Om tegemoet te treden aan een eis van de Vlaamse opinie werd door de regering een eerste amendement ingediend dat aan de bedrijven verplichtingen oplegde (Stuk 331 - nr. 22 - zitt. Kam. 1961-1962).

In dat verband staat in het verslag Saint-Remy (Stuk 331 - 27) onder meer te lezen "..... De in de hierbovenstaande tekst bedoelde bedrijven zijn die welke bedoeld zijn bij artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven dat het begrip "technische bedrijfseenheden" invoert."

Verder : "De minister antwoordde dat de regering daarbij vooral de grote ondernemingen op het oog had. In artikel 14 van de wet van 20 september 1948 wordt een duidelijke omschrijving van het begrip onderneming gegeven, nl. de technische bedrijfseenheid. Door uitdrukkelijk te verwijzen naar dit artikel, heeft de regering gemeend aldus eventuele overtredingen van de wet te kunnen tegengaan. Na een gedachtenwisseling aanvaardt de minister een amendement op de tekst : de briefwisseling wordt uit het toepassingsgebied van dit artikel gelicht, maar de desbetreffende verplichting zal worden uitgebreid tot alle ondernemingen die op zijn minst 10 arbeiders permanent te werk stellen (zie Stuk nr. 331/23)."

Op te merken valt dat in de oorspronkelijke voorstellen tot onderwerping van de private bedrijven aan de S.W.T., bedrijven die minstens 50 arbeiders tewerkstelden waren bedoeld (Zie Stuk 331 - 27 - blz. 15). Zoals hierboven werd gezegd, werd dat aantal beperkt tot 10, alvorens ingevolge besprekingen en amendementen, in de tekst die aan de Senaat werd overgemaakt, werd afgezien van elke precisie aangaande de personeelssterkte, zodanig dat zelfs de bedrijven zonder loon- of weddetrekkend personeel worden bedoeld.

Wat er ook van zij, uit die teksten blijkt duidelijk dat de wetgever de bedoeling had de toepassing van de kwestieuze bepaling uitsluitend te beperken tot de bedrijven met een nijverheids-, handels- of financie-karakter, bedoeld bij artikel 14 van de wet van 20 september 1948, en niet tot gewone particulieren, zelfs niet tot particulieren die huispersoneel in dienst hebben.

Rechtspraak van de Commissie.

In meerdere adviezen heeft de Commissie het begrip *privaat bedrijf* in de zin van de S.W.T. nader bepaald (advies nr. 1968 van 26.10.1967 - nr. 1696 van 1.12.1966 - nr. 736 van 26.11.1964 - nr. 512 van 26.5.1966).

Aldus staat in het advies nr. 512 van 26 mei 1966 te lezen :
 "..... onder bedrijf wordt verstaan "La réunion des facteurs matériels de production et des facteurs humains qui peut se réaliser même dans une seule personne physique". (Vgl. VAN RYN, principes de droit commercial - aangehaald in de loop van de parlementaire besprekingen - Parl. Handel. Senaat 25.7.1963, p. 1552);"

En verder : "..... onder "privaat bedrijf" moet worden begrepen ieder *privaat bedrijf* dat economisch is gericht ongeacht of het al dan niet personeel te werk stelt;"

Bovendien moet ook worden opgemerkt dat die omschrijvingen betrekking hebben op het begrip "bedrijf" *sensu lato*, zoals dat verschijnt in de artikels 19, 25 en 41 der S.W.T.; niettemin kan worden geconstateerd dat de Commissie in haar definities als wezenlijk element het economisch karakter en het winstoogmerk heeft aangestipt, wat uiteraard gewone particulieren die als dusdanig huispersoneel in dienst hebben, uitsluit. *A fortiori*, ontsnappen particulieren die als dusdanig optreden dan ook aan de toepassing van artikel 52 dat bijkomende verplichtingen oplegt aan de nijverheids-, handels- en financiebedrijven.

Gedaan te Brussel, 21 september 1972.

DE SECRETARISSEN

DE VOORZITTER

